

[Poul Hansen (Kalundborg).]

På andre punkter forelå der større uoverensstemmelser mellem partierne. Som jeg allerede har nævnt, erkendte de radikale og venstre nødvendigheden af forbrugsskatter, mens de konservative kun ugerne og upræcist udtalte sig herom og retsforbundet gik blankt imod. Til gengæld talte de konservative varmt for kreditindskrænkning, på hvilket punkt de blev direkte modsagt af de radikale og kun fik forbeholden tilslutning fra venstre.

Vender vi os endelig til det spørgsmål, der blev talt mest om, nemlig liberaliseringen, må det erkendes, at retsforbundet var det eneste parti, som vovede at hejse liberalismens fane helt til tops med sine krav om alle rationeringers og restriktioners bortfald og med kravet om fuld frihandel. Allerede inden valget tog de andre partier afstand fra en så konsekvent liberalisme, og om stillingen efter valget har det ærede medlem hr. Starcke givet nogle oplysninger i en offentlig udtalelse, hvori han fortæller om den modtagelse, retsforbundets liberaliseringsønsker fik hos de forskellige partier. Han siger deri:

„Det uventede var, at de indvendinger og forslag, vi mødte fra de fire gamle partier, næsten var ens i indhold og ordlyd. Hvis man tror, at venstre, radikale og konservative adskiller sig væsentligt fra socialdemokratiet, tager man fejl. Da det kom til realiteterne, ville ingen af dem liberalisere. Ikke engang tilbageførelsen af de bundne varer til friliste, som jeg har hørt kandidater love deres vælgere, ville de være med til. Heller ikke opfyldelse af Danmarks tilsagn om liberaliseringen på 60 pct. nu. — Hvor er så forskellen mellem socialister af navn og socialister af gavn?“

Denne udtalelse stiller jo unægtelig venstres og de konservatives agitation i en mærkelig belysning.

Det afgørende er imidlertid, at oppositionspartierne hverken før eller efter valget var enige om den „nye“ politik, der skulle følge efter regeringen Hedtofts fald. De, der ikke vidste det før, kunne se det klarere og klarere, efterhånden som regeringsforhandlingerne skred frem og den ene koalitionsmulighed efter den anden gled ud af billedet. Først viste det sig umuligt at samle venstre, konservative, radikale og retsforbundet om en regering. Så prøvede man en liberal regering af de tre partier, men uden konservative. Det gik heller ikke. Så forhandlede retsforbundet med venstre og konservative, efter at partiet havde forhandlet

med socialdemokratiet og radikale. I begge tilfælde stillede retsforbundets forhandlere sådanne krav, at ingen kunne tænke sig et regeringssamarbejde med dem.

I det hele må jeg sige, at retsforbundets optræden både under regeringsforhandlingerne og under de senere forhandlinger om folketingsudvalgenes sammensætning havde karakteren af en farce, der passende kunne have titlen „Tilfals for den højestbydende“ eller „På flugt fra ansvaret“. Og for at farcen kan blive fuldkommen, har man startet med at anmelde ikke færre end tre forespørgsler. Det næste bliver vel et helt dusin dagsordener?

Jeg vender tilbage til regeringsforhandlingerne, hvor kun venstre og konservative holdt ud sammen til den bitre ende. Til gengæld er der intet som helst sivet ud om den politik, de havde haft til hensigt at føre i fællesskab. Da de to partier imidlertid ikke kunne få noget tilsagn om støtte fra retsforbundet, og da de radikale frarådede deres regering, måtte udgangen blive, at regeringen Hedtoft fortsatte.

Når vi nu ser på selve den nuværende partistilling herinde og på de standpunkter, partierne har taget til de midler, der kan bringes i anvendelse overfor valutavanskelighederne, og vi samtidig tager regeringsforhandlingernes forløb og resultat i betragtning, forekommer det mig mest korrekt at sige, at vælgerne dømte uafgjort den 5. september. Det er rigtigt, at der efter valget som før valget er et flertal imod en uafkortet gennemførelse af regeringsforslagene af 8. august. Men det er også rigtigt, at der er flertal mod uafkortet at følge den fremgangsmåde, som noget som helst andet parti for sit vedkommende er gået ind for. Vælgerne sagde ganske simpelt til os: gå ind og forlig jer! Det er det direkte, vi har fået, hvadenten vi kan lide det eller ej. Vi må forhandle os tilrette om tingene.

På denne baggrund var der megen fornuft i den af de radikale fremførte tanke om en flertalsregering hvilende på socialdemokratiet, de radikale og venstre. Sandsynligheden taler for, at hvis rigsdagen i det hele taget skal blive arbejdsdygtig i den kommende tid, må disse tre partier alligevel forhandle sig frem til enighed om den nødvendige lovgivning. Det vil velsagtens ske i spredt fægtning fra sag til sag. Nogen langsigtet politik kan vel næppe aftales. Det kunne derimod være sket indenfor rammen af et regeringssamarbejde, og det ville utvivlsomt have været til gavn for landet. Den fasthed og stabilitet i styret, som en flertalsregering har mulighed for at